

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/25/2023
Identifikačné číslo spisu:	5119202255
Dátum vydania rozhodnutia:	25.09.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:5119202255.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: 1/ J.. V. H., narodený XX. Q. XXXX, Ž., L.. W. Č.. XXXX/XX, 2/ W. H., narodený XX. P. XXXX, Ž., L.. W. Č.. XXXX/XX, 3/ J.. Q.Á. H., narodený XX. V. XXXX, A., N. K. Č.. XXXXX/XXD, 4/ W. H., narodený XX. V. XXXX, Y. Č.. XXX, 5/ Š. H., narodený XX. V. XXXX, K. N. V., L.. X. V. Č.. XXXX, všetci zastúpení advokátom JUDr. Antonom Kupšom, Čadca, ul. Moyzesova č. 34, proti žalovanej: J. K., rod. H., narodená XX. F. XXXX, A. R. Č.. XXX, zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Milan Chovanec, s.r.o., Žilina, ul. Vojtecha Tvrdého č. 17, IČO: 36 436 640, o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 29. júna 2022 č. k. 7Co/36/2021-192, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Žilina z 23. júla 2020 č. k. 27C/17/2019-123 (ďalej len „súd prvej inštancie“), ktorým zamietol žalobu žalobcov 1/ - 5/ , v ktorej žiadali určiť, že nehnuteľnosti zapísané v katastrálnom území K. na liste vlastníctva č. XXXX., parcela EKN XXX, orná pôda o výmere 221 m2 pod A. v podiele 5/64, liste vlastníctva č. XXXX, parcela EKN XXXX, orná pôda o výmere 589 m2 pod B12 v podiele 1/32, liste vlastníctva č. XXXX, parcela EKN XXXX, orná pôda o výmere 2341 m2 pod B15 v podiele 5/64, liste vlastníctva č. XXXX, parcela EKN XXXX., orná pôda o výmere 6800 m2 pod B13 v podiele 5/64, liste vlastníctva č. XXXX, parcela EKN XXXX, lesný pozemok o výmere 173614 m2 pod B210 v podiele 48/380, liste vlastníctva č. XXXX, parcela EKN XXXX, lesný pozemok o výmere 171360 m2 pod B113, v podiele 1/16, liste vlastníctva č. XXXX, parcela EKN XXXX., TTP o výmere 72435 m2 pod B98 v podiele 6/64, liste vlastníctva č. XXXX, parcela EKN XXXX., TTP o výmere 4084 m2 pod B115 v podiele 1/512 patria do dedičstva po nebohom M. ktorý bol narodený XX. marca XXXX, zomrelý XX. augusta XXXX, naposledy bytom K. a súčasne súd priznal žalovanej náhradu trov prvostupňového konania v rozsahu 100%. Odvolací žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie zistil, že spolu so žalovanou sú právnymi nástupcami po nebohom M., nar. XX. marca XXXX, zomrelý XX. augusta XXXX, na základe osvedčenia o dedičstve sp. zn. 21D/1380/2005 a sp. zn. 9D/228/2015. Žalovaná je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností zapísaných v katastrálnom území K., na listoch vlastníctva tak, ako sú tieto pozemky a podiely špecifikované v žalobnom návrhu. Vlastníkom týchto podielov bol právny predchodca M. a tieto parcely neboli predmetom pôvodných dedičských konaní. Žalovaná si tieto podiely previedla na seba na základe notárskej zápisnice N 52/2015, Nz 4726/2015, NCRI 4865/2015 vyhlásením osvedčenia o vydržaní na Notárskom úrade JUDr. Ladislava Kupku, PhD. v Turzovke zo dňa 13. februára 2015. Žalovaná účinne poprela skutkové tvrdenia žalobcov o vlastníctve poručiteľa M., nar. XX. marca XXXX, zomrelý XX. augusta XXXX nehnuteľností tak ako je predmet konania. Žalobcovia nepredložili žiaden dôkaz ani nenavrhlí doplniť dokazovanie a na základe osvedčenia vyhlásenia o vydržaní nebolo v konaní preukázané vlastníctvo poručiteľa. Tá skutočnosť, že žalovaná v osvedčení uvádzala, že nadobudla nehnuteľnosti od svojho otca M., nar. XX. marca XXXX, zomrelý XX. augusta XXXX, ešte nie je dôkazom o tom, že M. v čase svojej smrti XX. augusta XXXX bol spoluvlastníkom nehnuteľností tak ako sú tieto uvedené v žalobnom návrhu. Žalobcovia nepredložili žiaden dôkaz a nenavrhlí doplniť dokazovanie vo veci vlastníctva poručiteľa. Súd tak dospel k takému záveru, že žalobcovia nespĺnili svoju dôkaznú povinnosť a neuniesli dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení o vlastníctve poručiteľa M., nar. XX. marca XXXX, zomrelého XX. augusta XXXX, k predmetným nehnuteľnostiam, a tak žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

3. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovým a právnym posúdením súdu prvej inštancie. K nevysloveniu predbežného názoru súdu prvej inštancie podľa § 181 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) mal za to, že súd prvej inštancie uviedol, ktoré skutkové tvrdenia považuje medzi stranami za sporné a ktoré za nesporné. Ďalej oznámil, že dôkazy nevykoná lebo neboli navrhnuté. Podľa jeho názoru z popretia skutkových tvrdení žalovanou a nenavrhnutia dôkazov žalobcom bolo zrejmé, aký výrok súdu bolo možné očakávať, a to aj s prihliadnutím na zastúpenie žalobcov advokátom. Pripomenul, že súdna prax zastáva názor, že ak samosudca § 181 ods. 2 CSP nedodrží, nemá to žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia strany sporu z jej procesných práv, ktoré jej Civilný sporový poriadok priznáva. Poukázal na podanie žalovanej z 03. júna 2020 spolu s prílohou, v ktorom poprela skutkové tvrdenia žalobcov o vlastníctve nehnuteľností jej otcom. Teda bolo na žalobcoch, aby svoje tvrdenie o vlastníctve nehnuteľností neb. Štefana Franeka dokázali. Nebolo možné bez preukázania vychádzať len z predpokladu, že neb. Štefan Franek bol v čase osvedčenia vyhlásenia o vydržaní zapísaný ako vlastník sporných nehnuteľností. Keďže žalobcovia neuniesli dôkazné bremeno, stotožnil sa s názorom súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby.

4. Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia 1/ - 5/ včas dovolanie z dôvodu uvedeného v § 420 písm. f) CSP. Poukázali na zápisnicu z pojednávania z 23. júla 2020, kde je záznam nezrozumiteľný a nebolo dobre počuť predbežný právny názor zákonnej sudkyne, ktorá ho podľa nich prednášala cez plexisklo. Zápisnicu považujú za nedostatočnú, v čom vidia prvý dôvod zmätočnosti a porušeniu práva na spravodlivý proces. Za ďalší dôvod považujú, že sa z rozhodnutí prvoinštančného ani odvolacieho súdu nedozvedeli, na základe akého právneho názoru bola účinne popretá skutočnosť, že parcely, ktoré boli predmetom žaloby, resp. podiely v týchto parcelách, nepatria do dedičstva po neb. M.. Na jednej strane žalovaná tvrdí, že ich nadobudla od svojho otca v roku 1985, na ďalšej strane tvrdí, že tieto parcely nepatrili jej otcovi M. a v trestnom konaní ČVS: ORP-9/2-VYS-ZA-2016 nespochybňuje, že podiely v parcelách patrili jej neb. otcovi M., vec uvedie do stavu, aby boli dedičia uspokojení. Následne v prvostupňovom konaní tvrdila, že podiely v parcelách nepatrili neb. M.. Sú toho názoru, že ak bolo vydané osvedčenie vyhlásenia o vydržaní notárskou zápisnicou, je táto skutočnosť právne záväzná a len samotné tvrdenie žalovanej, že to nebol jej otec M. je nanajvýš pochybné a účelové tvrdenie. Odvolací súd sa nevenoval vzneseným námietkam, svoje rozhodnutie odôvodnil nedostatočne a nezrozumiteľne. Preto navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v zmysle § 449 CSP zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a súčasne odložil jeho vykonateľnosť vo výroku o trovách.

5. Žalovaná pripomenula nedostatok argumentácie žalobcov, nespĺnenie povinnosti tvrdenia a neunesenie dôkazného bremena, čo však podľa nej nie je dôvod na podanie dovolania. Rozhodnutie jej názoru nie je

prekvapivé a ani zmätočné. Keďže na základe právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu už bolo rozhodnuté o vyčíslení trov konania a tieto boli aj uhradené, navrhla nevyhovieť návrhu na odklad vykonateľnosti. Súčasne požadovala, aby najvyšší súd dovolanie zamietol a priznal jej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalovaná dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), strana sporu bola zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

7. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolateľ namietal nedostatočnú zápisnicu z pojednávania z 23. júla 2020, nedostatočné odôvodnenie a neuvedenie právneho názoru, na základe ktorého žalovaná účinne poprela skutočnosť, že nehnuteľnosti patrili do vlastníctva po neb. Štefanovi Franekovi.

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. V neposlednom rade je dovolací súd viazaný aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

10. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

11. Dovolací súd konštatuje, že z odôvodnení rozhodnutí súdov (odvolacieho a prvoinstančného), chápaných v ich organickej (kompletizujúcej) jednote (sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), je dostatočne zrejmé, že základným predpokladom úspešnosti žaloby o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva je jednoznačné preukázanie vlastníckeho práva poručiteľa, ktorá skutočnosť je dôkazným bremenom žalobcu. Žalobcovia neunesli dôkazné bremeno svojich tvrdení, a preto v katastri nehnuteľností zapísaný právny stav zostal nedotknutý. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Vysporiadanie sa s uplatnenými podstatnými odvolacími námietkami, odvolacím súdom možno považovať za dostatočné aj v zmysle § 387 ods. 3 CSP.

12. Technický nedostatok spôsobujúci nedostatočnú kvalitu nahrávky pojednávania z 23. júla 2020 nemožno považovať za porušenie práva na spravodlivý proces žalobcov. Z tohto odvolací súd konal správne, keď pri posúdení splnenia postupu podľa § 181 CSP vychádzal zo spisu a zápisnice z pojednávania. K uvedenej otázke sa vyjadril nasledovne: „Vychádzajúc zo zistení uvedených v bode 17. odôvodnenia tohto rozsudku mal odvolací súd za to, že okresný súd v konaní uviedol stanovisko k skutkovým tvrdeniam a dôkazom, t. j. určil, ktoré skutkové tvrdenia považuje medzi stranami za sporné a ktoré za nesporné. Oznamoval, že dôkazy nevykoná lebo neboli navrhnuté. Tým, že uviedol účinné popretie skutkových tvrdení zo strany žalovanej a že dôkazy neboli navrhnuté, bolo možné pochopiť aký výrok rozhodnutia vo veci samej možno očakávať o to viac, že žalobcovia boli zastúpení splnomocneným zástupcom - advokátom. Okrem toho súdna prax zastáva názor, že ak samosudca toto ust. § 181 ods. 2 C. s. p. nedodrží nemá to žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia strany sporu z jej procesných práv, ktoré jej Civilný sporový poriadok priznáva. Z judikatúry Ústavného súdu SR (sp.

zn. IV.ÚS 16/2012) vyplýva, že súd až v samotnom rozhodnutí vo veci, a nie v rámci postupu podľa § 118 ods. 2 O. s. p. (ust. § 181 ods. 2 C. s. p. je obdobou pôvodného ust. § 118 ods. 2 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.06.2016 - poznámka odvolacieho súdu) vyjadri svoj definitívny právny názor týkajúci sa konkrétnej prejednávanej veci (porovnaj aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/3/2016 z 22. marca 2017, sp. zn. 5Cdo/211/2013 z 13. mája 2014). Vzhľadom na uvedené odvolací súd nepovažoval námietku žalobcov za dôvodnú.“

13. Týmto odôvodnením dal odvolací súd nielen odpoveď na námietku predbežného právneho posúdenia, ale aj na skutočnosť, že v danom prípade nedošlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Nemožno súhlasiť ani s námietkou žalobcov o absencii právneho názoru, na základe ktorého žalovaná účinne poprela skutočnosť, že nehnuteľnosti patrili do vlastníctva po neb. M.. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia, bod 33 jednoznačne uviedol, čím žalovaná účinne poprela skutkové tvrdenia žalobcov: „...Žalovaná je zapísaná ohľadom označených nehnuteľností na liste vlastníctva ako vlastníčka v priebehu konania v podaní zo dňa 03.06.2020, ktorého prílohou bolo aj podanie z 03.04.2020 tvrdila, že jej otec M. nie je vlastníkom týchto nehnuteľností a predložila dôkazy spochybňujúce jeho vlastníctvo. Poprela tak skutkové tvrdenia týkajúce sa konania a uviedla vlastné tvrdenia o skutkových okolnostiach. Boli tak na jej strane splnené podmienky uvedené v ust. § 151 C. s. p. Za tohto stavu bolo na žalobcov (do tohto času svoje tvrdenia zakladali len na predchádzajúcich prehláseniach žalovanej), aby svoje tvrdenia o vlastníctve ich otca hodnoverne preukázali. Nebolo možné bez preukázania vychádzať len z predpokladu, že M. bol v čase osvedčenia vyhlásenia o vydržaní zapísaný ako vlastník sporných nehnuteľností. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie strany nie je preukázané na základe navrhnutých dôkazov, je pre stranu nepriaznivé rozhodnutie. Preto okresný súd, pokiaľ žalobu žalobcov zamietol pre neunesenie dôkazného bremena, vec správne právne posúdil.“

15. Najvyšší súd k uvedenému dodáva, že zisťovanie skutkového stavu a správnosť vyhodnotenia vykonaných dôkazov súdom predstavujú skutkovú stránku sporu (skutkové otázky), ktoré nie sú prípustným predmetom dovolacieho prieskumu.

16. Najvyšší súd konštatuje, že uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP nebolo dôvodné, a preto podľa § 447 písm. f) CSP dovolanie odmietol.

17. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti (dovolaním napadnutého rozhodnutia v časti výroku o trovách konania podľa ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považuje za udržateľný aj ústavný súd (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

18. Dovolací súd rozhodnutie o nároku žalovanej na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.